

Program Integracji Społecznej jest jednym z komponentów Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW). Na jego realizację przeznaczono 47,21 mln euro, w tym 40 mln euro na usługi społeczne w ramach Programu Integracji Społecznej. Program jest realizowany na podstawie umowy pożyczki z Bankiem Światowym.

Do Programu zakwalifikowano 500 polskich gmin, w tym 97 z województwa lubelskiego. Gminy te zostały wybrane na podstawie wskaźników uwzględniających ich położenie geograficzne, sytuację demograficzną oraz społeczno-gospodarczą.

Główne cele działań podjętych w ramach Programu Integracji Społecznej, to:

1. Budowa potencjału gmin wiejskich w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym.

Niezwykle istotny na poziomie formułowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych lub aktualizowania już istniejącej jest fakt, iż lokalne strategie powinny powstawać w wyniku dyskusji środowisk lokalnych, z uwzględnieniem liderów lokalnych społeczności (m.in.: instytucje samorządowe, kościoły, szkoły, ośrodki zdrowia, organizacje pozarządowe) oraz pozostałych mieszkańców gminy. Program Integracji Społecznej, w zależności od potrzeb, będzie pomagać gminom w tworzeniu lub uaktualnianiu istniejącego dokumentu.

2. Lepsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców poprzez budowanie sieci usługodawców.

Program ma stanowić istotne wsparcie dla gmin we wdrażaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych poprzez finansowanie projektów z nich wynikających. Każda gmina przygotowuje własny plan usług uwzględniający jej specyficzną sytuację. Finansowaniu z Programu Integracji Społecznej podlegają następujące usługi:

Grupa I - Usługi dla osób starszych, np.:

- usługi opiekuńcze o różnym zakresie i charakterze – zależnie od indywidualnych potrzeb – zaczynając od pomocy sąsiedzkiej, a kończąc na usługach profesjonalnie przygotowanych opiekunek;
- środowiskowe formy opieki nad osobami starszymi;
- rozwój usług wspomagających (np.: transport, gastronomia, kształcenie ustawiczne, wypożyczalnie sprzętu ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie czy pielęgnację);
- pomoc w okresowym wyręczaniu rodziny w sprawowaniu opieki nad osobą starszą;
- działania wspierające w wykonywaniu drobnych prac remontowych;
- mieszkania chronione;
- wspieranie różnych form samopomocy;
- rozwój lokalnych instytucjonalnych form opieki, itp.

Grupa II - Usługi dla dzieci i młodzieży, np.:

- rozwój sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań z szeroką ofertą dającą możliwość rozwoju zainteresowań, promującą pożądane zachowania, kształtującą właściwe postawy;
- tworzenie specjalistycznych placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci o szczególnych potrzebach;
- tworzenie Klubów młodzieżowych z ofertą adekwatną do potrzeb nastolatków;

- doradztwo i interwencja kryzysowa;
- organizacja wolontariatu młodzieży;
- wspieranie zastępczych form opieki rodzinnej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, itp.

Grupa III - Usługi dla rodzin, np.:

- doradztwo prawne, społeczne, edukacyjne i psychologiczne,
- opieka instytucjonalna dla dzieci w wieku szkolnym i młodszych,
- opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym, mini przedszkola i żłobki,
- rozwiązywanie problemów rodzinnych oraz związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od narkotyków,
- dodatkowe usługi dla osób niepełnosprawnych (fizycznie i intelektualnie), włączając w to opiekę dzienną, opiekę w domu i usługi instytucjonalne (tzn. terapia, rehabilitacja). Usługi, nie mogą powielać już istniejących usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne (w tym NFZ), chyba że są niewystarczające dla wybranych grup,
- asystent osoby niepełnosprawnej,
- transport umożliwiający udział w życiu społecznym i publicznym, itp.

Grupa V - Wsparcie szkoleniowe i usługi eksperckie: są to usługi dla kadry gmin i partnerów społecznych, które mają wspomóc w podniesieniu jakości usług (lub ich zaplanowaniu) świadczonych na rzecz osób starszych, dzieci i młodzieży oraz rodzin

3. Budowa potencjału instytucjonalnego i społecznego gmin pozwalającego na jak najlepsze wykorzystanie innych programów w obszarze integracji społecznej.

Gminy otrzymają wsparcie w procesie aktywizowania lokalnej społeczności. Uzyskają pomoc w identyfikacji lokalnych liderów, motywowaniu ich do działania oraz w zachęcaniu mieszkańców do aktywnego włączania się w proces rozwiązywania istniejących problemów społecznych.

Realizacja projektów finansowanych w ramach Programu Integracji Społecznej powinna także stanowić istotny impuls do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie gmin. Stąd też powyższe usługi będą mogły być świadczone zarówno przez lokalne organizacje pozarządowe (NGOs), jak też publicznych i prywatnych usługodawców.

We wszystkich województwach objętych Programem rozpoczynają działania Konsultanci Regionalni – przedstawiciele Programu w regionie, którzy pracując w ścisłej współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej będą odpowiadać za koordynację Programu Integracji Społecznej na poziomie regionalnym.